

Zápis ze 67. zasedání Rady Fyzikálního ústavu AV ČR, v. v. i.

konaného 29. listopadu 2016 na pracovišti Cukrovarnická

Přítomni: A. Fejfar, M. Glogarová, P. Hedbávný, M. Hof, J. Humlíček, J. Krása, P. Lejček, J. J. Mareš, M. Nikl, P. Reimer, J. Řídký, O. Schneeweiss, P. Šittner (13 členů Rady s právem hlasovat)

Omluveni: J. Hořejší

Tajemník: J. Rameš

Hosté: I. Gregora, J. Chýla, V. Nekvasil, R. Hvězda, V. Janiš

Program jednání

V úvodu jednání Rada schválila návrh J. Řídkého projednat bod programu 13 (Změna Organizačního řádu FZÚ) před bodem programu 12 (Informace o vyjádření vedoucích odd. 11, 12, 23 a 32 k navrženým změnám v Sekci 2), protože téma bodu 12 navazuje na změny projednávané v bodě 13.

1. Rada FZÚ AV ČR, v. v. i. (dále jen Rada, FZÚ) schválila zápis ze 66. zasedání konaného dne 27. 9. 2016 bez připomínek.
2. P. Reimer seznámil Radu s výsledky hlasování per rollam v období po 66. zasedání. Rada hlasovala celkem o třech bodech:
  - Rada schválila vyhlášení výběrového řízení na ředitele/ředitelku FZÚ pro příští pětileté období a text oznamující toto vyhlášení (viz též bod 9 tohoto zápisu). (Hlasovalo 12 členů Rady, Rada vyslovila souhlas.)
  - Rada projednala návrh dohody o spolupráci (MoU) mezi FZÚ (HiLASE) a Global Institute of Laser Technology, Handong Global University (HGU), Korejská republika. (Hlasovalo 13 členů Rady, Rada vyslovila souhlas).
  - Rada projednala návrh dohody o spolupráci (MoU) mezi FZÚ (ELI) a Jan Kochanowski University in Kielce, Polsko. (Hlasovalo 13 členů Rady, Rada vyslovila souhlas).
3. Vedoucí sekce realizace projektu ELI Beamlines R. Hvězda informoval Radu o posledním vývoji a aktuálním stavu projektu. V úvodu svého vystoupení se zabýval dosaženými výsledky. Pokud se týká stavební infrastruktury, laserová budova je dokončena a zkolaudována. Proběhly finální testy a byly nalezeny nedostatky ve stabilitě jedné části podlahových konstrukcí – není prokazatelně splněno kritérium vibrační stability. Byla uplatněna vada vůči projektantovi a zhotoviteli. Byla nalezena právní a ekonomická cesta řešení, problém by měl být vyřešen s ohledem na potřebu instalace technologického vybavení do dubna 2017. Objevily se též vady v

centrálním systému rozvodu vakua. I tento problém se řeší se zhotovitelem a očekávaný termín řešení je duben 2017.

Dále se R. Hvězda věnoval laserovým systémům. V souvislosti s odstraňováním závad na podlahách budovy v Dolních Břežanech je část systému L1 testována v budově ÚTIA, systém L2 je testován v laboratoři FZÚ (Sofia). Laserový systém L3 byl úspěšně otestován u dodavatele a bude dodán v dubnu 2017. Dokončení vývoje systému L4 provázejí problémy na straně dodavatele, které neumožní dokončit celý projekt v původním rozsahu do konce roku 2017. V současnosti se předpokládá dodání systému L4 v 1. čtvrtletí 2018.

V další části své prezentace R. Hvězda připomněl, že projekt ELI Beamlines má uzavřeno 31 mezinárodních spoluprací s institucemi po celém světě. Poté se věnoval otázkám financování v 1. i 2. implementační fázi projektu a výhledu rozdělení financování v budoucí provozní fázi.

Informoval též o proběhlých auditech a kontrolách, které nenašly zásadní nedostatky, i o nutnosti řešit některé spory s MŠMT ohledně poskytování financí formou správních žalob. Podal přehled projektů OP VVV, jež souvisí s ELI Beamlines. Zejména zdůraznil, že byly schváleny dva projekty ELI v rámci programu Excelentních týmů – HiFi a ELIBIO. Zmínil se též o složení projektového týmu ELI a jeho vývoji v čase. Harmonogram realizace projektu ELI Beamlines nedoznal podstatných změn, cílem zůstává zahájení prvních uživatelských experimentů v roce 2018.

V závěru svého vystoupení se R. Hvězda podrobně věnoval otázkám spojeným se současným ELI DC a vytvořením konsorcia ELI ERIC. Statut ELI ERIC byl zatím projednán se zástupci České republiky, Maďarska, Rumunska, Německa, Francie, Itálie a Velké Británie. Žádost „Step 1“ bude předložena EK prvními třemi jmenovanými státy na konci roku 2016. V dalších vlnách přistoupí k ELI ERIC další země, kromě statutu členské země bude existovat i statut pozorovatel a statut strategický partner. Předpokládá se, že 100% kapacity všech tří pilířů bude poskytnuto ELI ERIC, jež bude zajišťovat provoz všech center a přístup uživatelů. Sídlo ELI ERIC bude rotovat vždy po třech letech mezi hostitelskými zeměmi jednotlivých infrastruktur (ČR, Maďarsko, Rumunsko). R. Hvězda též seznámil přítomné s navrženým modelem řízení ELI ERIC a s některými finančními aspekty. Předpokládá se, že po přechodném období bude v letech 2020-2022 dosaženo úplné struktury členů a příspěvků. Výše příspěvků bude stanovena podle velikosti uživatelské základny. Po roce 2022 se počítá se snížením příspěvku pro hostitelské země.

V diskusi, která následovala, byly podrobně probrány různé aspekty nových projektů OP VVV, zejména významného projektu ELI – excelentní výzkum - ADONIS, který je podán a o jehož schválení by mělo být rozhodnuto ve druhé polovině roku 2017. R. Hvězda odpověděl též na upřesňující dotazy týkající se zakládání a budoucího vývoje konsorcia ELI ERIC.

4. Rada schválila návrh ředitele na úhradu ztráty FZÚ za rok 2015 tak, že k její úhradě bude plně použit Rezervní fond.

5. Rada schválila návrhy na přiznání smluvní mzdy pracovníkům:

N. M. Bulgakova

Y. Levy

M. Inam Mirza

S. V. Bulanov

J. Hajdu

T. Levato

K tomuto bodu přijala Rada usnesení ev. č. RFZU/U1/Z-67/2016.

6. Rada schválila návrh ředitele na změnu organizace pracovní doby ve dnech 27. 12. – 30. 12. 2016.
7. Rada projednala návrh dohody o spolupráci (MoU) mezi FZÚ a Institute of Experimental Physics II, Leipzig University, Německo.
8. Rada vyslechla informaci P. Reimera o nadcházejících volbách kandidátů do Akademické rady a Vědecké rady AV ČR. P. Reimer připomněl mechanismus a termín navrhování kandidátů (do 2. 12., 15 hodin), vyhlášený termín schůze Shromáždění výzkumných pracovníků (5. 12. od 15 hodin na Slovance) i termín vlastních voleb (6. 12. – 7. 12.). Zdůraznil, že je žádoucí, aby se voleb zúčastnil dostatečný počet voličů, aby bylo zajištěno padesátiprocentní kvorum.
9. Rada projednala přípravu výběrového řízení na funkci ředitele ústavu. P. Reimer připomněl, že vyhlášení výběrového řízení a text oznámení byly schváleny formou per rollam v období po 66. zasedání Rady (sdělení řediteli o výsledku tohoto jednání per rollam nese datum 12. 10. 2016). Schválený text oznámení o vyhlášení byl zveřejněn na webových stránkách ústavu a v čísle 10-12 Akademického bulletinu. 1. 11. 2016 vydal předseda Akademie interní normu Pravidla pro obsazování funkcí ředitelů pracovišť AV ČR, která mimo jiné požaduje oznámit vyhlášení výběrového řízení také formou inzerátu v nejméně jednom tištěném deníku s celostátní působností. J. Rameš seznámil Radu s podmínkami takové inzerce v Lidových novinách a v Hospodářských novinách, Rada rozhodla vydat inzerát v Hospodářských novinách. Zmiňovaná interní norma také upravuje pravidla pro ustavení výběrové komise. Bylo dohodnuto, že v zájmu hladkého průběhu celé procedury výběru ředitele bude komise ustavena na příštím zasedání plánovaném na 24. ledna 2017. Na základě návrhů členů Rady P. Reimer osloví potenciální členy komise z řad odborníků z pracovišť mimo AV ČR, jak to vyžaduje interní norma. Je třeba získat tři takové členy komise.
10. Tento bod programu se týkal přípravy voleb do Rady FZÚ. P. Reimer připomněl, že funkční období všech současných členů Rady končí 12. února 2017 a do té doby musí být zvolena Rada v novém složení. Pětileté funkční období nově zvolených členů Rady začne 13. února. Po projednání s Radou svolal ředitel schůzi Shromáždění výzkumných pracovníků k tomuto tématu na úterý 3. ledna 2017 od 15 hodin do přednáškového sálu na Slovance a vyhlásí první kolo voleb do Rady na 4. a 5. ledna 2017. Tento termín poskytne dostatek času pro uspořádání případných dalších kol voleb. Volbám bude předcházet navrhování kandidátů. Právo navrhnout kandidáty do Rady FZÚ má každý člen Shromáždění. Podmínky, které musí kandidáti splňovat, jsou vymezeny ve Stanovách AV ČR a v dokumentu Volební řád pro volbu členů Rady Fyzikálního ústavu AV ČR, v. v. i. Návrhy na kandidáty je třeba dodat do sekretariátu ředitele nejpozději do 15. 12. 2016 do 15:00 hodin.
11. Radu oslovil před zasedáním vedoucí oddělení teorie kondenzovaných látek (oddělení 23) V. Janiš svým vyjádřením k jejímu doporučení řediteli přijatému na 64. zasedání a týkajícímu se oddělení 23. Ve vyjádření informuje Radu o svém postoji k tomuto doporučení a ke způsobu jeho realizace. Jde o následující doporučení (z bodu 2 zápisu ze 64. zasedání): „Diskuse se soustředila především na hodnocení týmu 13 (Microscopic theory of many-particle systems), jenž svým složením odpovídá oddělení 23. Zde komise 3 označila věkovou strukturu týmu, zejména nedostatek mladších členů, za „severe handicap for the future development“. Členové Rady

opakovaně zdůrazňovali tradici teoretického oddělení pevných látek v ústavu, jeho vědecké výsledky i nezpochybnitelné kvality jeho členů. Rada se jednomyslně shodla na tom, že je žádoucí teoretické oddělení v sekci 2 zachovat a vytvořit podmínky pro jeho další rozvoj. Proto doporučila řediteli, aby na základě hodnocení hodnotitelskou komisí vypsání na funkci vedoucího oddělení 23 výběrové řízení, v jehož zadání by bylo jasně specifikováno, co ústav od uchazeče očekává nejen po odborné, ale i po vědecko-organizační stránce.“)

Předseda Rady rozhodl pozvat V. Janiše na zasedání, aby mohl přímo vyslovit svoje stanovisko a mohla proběhnout debata k tomuto tématu.

V. Janiš se ve svém vystoupení zabýval současnou věkovou strukturou oddělení, promluvil o úsilí vynaloženém k nápravě stavu, který kriticky hodnotila ve své zprávě hodnotitelská komise, a konstatoval, že při snahách o udržení perspektivních pracovníků a získání mladých pracovníků necítí dostatečnou podporu ze strany vedení ústavu a že za těchto podmínek nebylo možné zajistit výrazné omlazení oddělení. Vyjádřil se též kriticky k formální stránce vypsání výběrového řízení, kdy nebyl jako vedoucí oddělení předem informován a vše proběhlo bez jakékoliv přímé komunikace s ním, i k obsahu vyhlášení, které je podle jeho názoru příliš obecné a neobsahuje informace o současném, případně očekávaném novém zaměření oddělení.

V následné diskusi se nejprve vyjádřil k některým otázkám J. Řídký. Konstatoval, že problematiku stárnoucího oddělení je podle jeho názoru třeba řešit bez velkých odkladů, jako příklad, kdy se tak nestalo a vedlo to až k zániku oddělení, uvedl již neexistující oddělení magnetismu na Slovance. Vysvětlil též důvody, které ho jako ředitele vedly k takovému řešení některých personálních otázek, jaké zvolil, a upřesnil fakta týkající se odchodu skupiny nositele ERC grantu J. Kuneše z oddělení. Zdůraznil, že tento odchod nezpůsobilo žádné z jeho rozhodnutí a že souhlasil se všemi návrhy, které J. Kuneš po udělení ERC grantu přednesl. Připustil, že v osobní rovině nejsou vztahy mezi ním a V. Janišem ideální a pokud se to projevilo na celkové atmosféře, která provázela vypsání výběrového řízení, vyjádřil nad tím politování.

V diskusi zazněla kritika způsobu jednání s V. Janišem v souvislosti s vypsáním výběrového řízení i samotné formy oznámení. Vedle toho zazněly i názory, že vedoucí oddělení musí mít kromě vědeckých i jisté manažerské schopnosti a byly uváděny příklady oddělení, kde přísun mladých pracovníků není problém. Zaznělo rovněž, že řešení věkové struktury oddělení 23 nelze přesouvat jako jediné možné pouze na vedení ústavu. V období 2007 – 2016 se zvýšil počet zaměstnanců FZÚ mimo ELI a HiLASE zhruba o 100 (nikoliv úvazků). Přitom v období 2009 – 2016 rozpočet ústavu klesal nebo stagnoval a všichni tito pracovníci byli přijati v rámci grantových projektů. To se v oddělení 23 téměř neděje. P. Hedbávný ve svém krátkém diskusním příspěvku doporučil nevěnovat všemnu pozornost otázkám minulosti a soustředit se na hledání řešení pro budoucnost, pro kterou jsou otevřeny nejrůznější možnosti. Výběrové řízení umožňuje V. Janišovi svoji funkci obhájit.

12. Rada schválila změnu organizačního řádu FZÚ. Jde konkrétně o tyto změny:

- vysvětlení zkratk ELI (=Extreme Light Infrastructure) v článku 6 a HiLASE (=High average power pulsed **L**ASERs) v článku 7,
- článek 11 – *vědecká činnost* změněno na *výzkumná činnost*,
- článek 11 a 12 – členěno nově na podčlánky (dříve články),
- změnu názvu *oddělení progresivních strukturních materiálů* na *oddělení materiálové analýzy* (článek 11.2 a Příloha č. 1, str. 12),
- změnu anglického názvu *Department of Advanced Structural Materials* na *Department of Material Analysis* (Příloha č. 1, str. 12),
- změnu názvu *oddělení diodově čerpaných laserů* na *Centrum HiLASE* (článek 11.5 a Příloha č. 1, str. 13),

- změnu anglického názvu *Department of Diode-pumped Lasers* na *HiLASE Centre* (Příloha č. 1, str. 13).

13. P. Reimer otevřel diskusi o dopisu z 18. 11. 2016, kterým Radu oslovili vedoucí čtyř oddělení sekce 2 (odd. 11, 12, 23 a 32), a o širších otázkách spojených s navrženými změnami v sekci 2. J. Řídký a P. Šittner informovali Radu, že debaty týkající se této problematiky vyústily v rozhodnutí neslučovat oddělení 17 a 18, což bylo jednou z možností, o níž se diskutovalo na minulém zasedání Rady (viz bod 12. zápisu ze 66. zasedání Rady). Samostatná oddělení 17 a 18 zůstávají zachována, pouze dochází ke změně principu a obsahu činnosti oddělení 17 směrem k větší míře poskytování přístupu výzkumným skupinám z celého FZU k nákladným zařízením v oddělení a ke změně jeho názvu (viz též předchozí 12. bod tohoto zápisu). Vedením oddělení 17 byl prozatím pověřen D. Šimek. Většina dosavadních členů odd. 17, kteří oddělení opustili, přešla do odd. 18, jeden do odd. 23. Výzkum v oddělení 17 je organizován ve dvou laboratořích – laboratoř ROTAN (vedoucí D. Šimek) a laboratoř elektronové mikroskopie LEM (pověřená vedoucí M. Klementová). J. Řídký zdůraznil, že oddělení 17 zůstává i pod novým názvem výzkumným oddělením ve smyslu organizačního řádu FZÚ a pravidel AV ČR. Dále seznámil Radu s tím, že o spolupráci při hodnocení skupiny elektronové mikroskopie a návrhu budoucího uspořádání byla požádána Dr. M. Klementová z oddělení 19, která byla od 1. listopadu jmenována pověřenou vedoucí LEM. Dr. Klementová vypracovala dokument *Návrh reorganizace Laboratoře elektronové mikroskopie (LEM)*, datovaný 28. 11. 2016. Její závěry lze shrnout tak, že přístrojové vybavení LEM je velice moderní a v dobrém stavu, zatímco personální zajištění provozu LEM je momentálně velice slabé – z 5-6 kmenových pracovníků má laboratoř k dispozici pouze dva zaměstnance. Bude proto nutné vyhlásit výběrová řízení na tyto pozice. Bylo rozhodnuto, že zpráva M. Klementové bude členům Rady rozeslána. Po obsáhlé diskusi Rada dospěla k závěru, že i nadále podporuje navržené a v současnosti uskutečňované řešení situace v oddělení 17, spočívající v zaměření na elektronovou mikroskopii a materiálovou analýzu.

14. Rada schválila změnu vnitřního mzdového předpisu FZÚ s platností od 1. 1. 2017, konkrétně změnu rozpětí tarifní mzdy v jednotlivých tarifních třídách V a O a rozpětí příplatků za vedení. Jde o změny v tabulkách v příloze 3 na str. 14 (třídy V), v příloze 4 na str. 15 (třídy O) a v příloze 5 na str. 16 (příplatky za vedení) mzdového předpisu. Ke změnám dochází v důsledku úpravy minimální mzdy na 11 000 Kč měsíčně od 1. 1. 2017.

15. Různé

- J. Řídký informoval Radu, že Centrum HiLASE připravilo vnitřní směrnici *Organization Charter of the HiLASE Centre*. Bylo dohodnuto, že tento dokument bude rozeslán členům Rady, aby se s ním mohli seznámit.
- J. Chýla informoval Radu, že Akademická rada AV ČR schválila další výzkumný program nazvaný Světlo ve službách společnosti, jehož koordinátorem je T. Mocek.
- Příští zasedání Rady proběhne v úterý 24. ledna od 14.00 hodin na pracovišti Slovanka.